

<p>(6)</p> <p>Przedłużenie lub wznowienie ważności</p> <p>Pobrana opłata: Od .....</p> <p> Do .....</p> <p>Dokonano w .....</p> <p> Data .....</p> <p> Podpis i pieczęć władzy, która przedłużyła lub wznowiła ważność dokumentu:</p>	<p>(6)</p> <p>Extension or renewal of validity</p> <p>Fee paid: From .....</p> <p> To .....</p> <p>Done at .....</p> <p> Date .....</p> <p> Signature and stamp of authority extending or renewing the validity of the document:</p>
<p>Przedłużenie lub wznowienie ważności</p> <p>Pobrana opłata: Od .....</p> <p> Do .....</p> <p>Dokonano w .....</p> <p> Data .....</p> <p> Podpis i pieczęć władzy, która przedłużyła lub wznowiła ważność dokumentu:</p> <p>(Niniejszy dokument zawiera ..... stron nie licząc okładki).</p>	<p>Extension or renewal of validity</p> <p>Fee paid: From .....</p> <p> To .....</p> <p>Done at .....</p> <p> Date .....</p> <p> Signature and stamp of authority extending or renewing the validity of the document:</p> <p>(This document contains ..... pages, exclusive of cover.)</p>

<p>(7—32)</p> <p>Wizy</p> <p>Nazwisko posiadacza dokumentu musi być powtórzone w każdej wizie.</p> <p>(Niniejszy dokument zawiera ..... stron nie licząc okładki).</p>	<p>(7—32)</p> <p>Visas</p> <p>The name of the holder of the document must be repeated in each visa.</p> <p>(This document contains ..... pages, exclusive of cover.)</p>
--	--

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną,
- Rzeczpospolita Polska postanawia przystąpić do tej konwencji, z zastrzeżeniem, że nie będzie się uważała za związaną postanowieniami jej artykułu 24 ustępu 2,
- z uwzględnieniem powyższego zastrzeżenia postanowienia powyższej konwencji będą niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 2 września 1991 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L.S.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*

516

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 26 listopada 1991 r.

w sprawie przystąpienia przez Rzeczpospolitą Polską do Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, sporządzonej w Genewie dnia 28 lipca 1951 r.

Podaje się niniejszym do wiadomości, że zgodnie z artykułem 39 ustęp 3 Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, sporządzonej w Genewie dnia 28 lipca 1951 r., został

złożony dnia 27 września 1991 r. Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych dokument przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do powyższej konwencji.

Zgodnie z artykułem 43 ustęp 2 Konwencja ta wchodzi w życie w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej dnia 26 grudnia 1991 r.

Jednocześnie podaje się do wiadomości, co następuje:

1. Zgodnie z artykułem 43 ustęp 1 powyższa Konwencja weszła w życie dnia 22 kwietnia 1954 r., a następujące państwa stały się jej stronami składając dokumenty ratyfikacyjne lub przystąpienia w niżej podanych datach:

Algieria	21.02.1963
Angola	23.06.1981
Argentyna	15.11.1961
Australia	22.01.1954
Austria	01.11.1954
Belgia	22.07.1953
Belize	27.06.1990
Benin	04.04.1962
Boliwia	09.02.1982
Botswana	06.01.1969
Brazylia	16.11.1960
Burkina Faso	18.06.1980
Burundi	19.07.1963
Kamerun	23.10.1961
Kanada	04.06.1969
Republika Środkowoafrykańska	04.09.1962
Czad	19.08.1981
Chile	28.01.1972
Chiny	24.09.1982
Kolumbia	10.10.1961
Kongo	15.10.1962
Kostaryka	28.03.1978
Wybrzeże Kości Słoniowej	08.12.1961
Cypr	16.05.1963
Dania	04.12.1952
Dżibuti	09.08.1977
Republika Dominikańska	04.01.1978
Ekwador	17.08.1955
Egipt	22.05.1931
Salwador	28.04.1983
Gwinea Równikowa	07.02.1986
Etiopia	10.11.1969
Fidżi	12.06.1972
Finlandia	10.10.1968
Francja	23.06.1954
Gabon	27.04.1964
Gambia ¹⁰	07.09.1966
Niemcy ^{1,2}	01.12.1953
Ghana	18.03.1963
Grecja	05.04.1960
Gwatemala	22.09.1983
Gwinea	28.12.1965
Gwinea-Bissau	11.02.1976
Haiti	25.09.1984
Stolica Apostolska	15.03.1956
Węgry	14.03.1989
Islandia	30.11.1955
Iran	28.07.1976
Irlandia	29.11.1956
Izrael	01.10.1954
Włochy	15.11.1954
Jamajka	30.07.1964
Japonia	03.10.1981
Kenia	16.05.1966
Lesotho	14.05.1981
Liberia	15.10.1964

Liechtenstein	08.03.1957
Luksemburg	23.07.1953
Madagaskar	18.12.1967
Malawi	10.12.1987
Mali	02.02.1973
Malta	17.06.1971
Mauretania	05.05.1987
Maroko	07.11.1956
Monako	18.05.1954
Mozambik	16.12.1983
Holandia	03.05.1956
Nowa Zelandia	30.06.1960
Nikaragua	28.03.1980
Niger	25.08.1961
Nigeria	23.10.1967
Norwegia	23.03.1953
Panama	02.08.1978
Papua Nowa Gwinea	17.07.1986
Paragwaj	01.04.1970
Peru	21.12.1964
Filipiny	22.07.1981
Portugalia	22.12.1960
Rumunia	07.08.1991
Rwanda	03.01.1980
Samoa	21.09.1988
Wyspy Świętego Tomasza i Książęca	01.02.1978
Senegal	02.05.1963
Seszele	23.04.1980
Sierra Leone	22.05.1981
Somalia	10.10.1978
Hiszpania	14.08.1978
Sudan	22.02.1974
Surinam	29.11.1978
Szwecja	26.10.1954
Szwajcaria	21.01.1955
Togo	27.02.1962
Tunezja	24.10.1957
Turcja	30.03.1962
Tuvalu	07.03.1986
Uganda	27.09.1976
Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii	11.03.1954
Zjednoczona Republika Tanzanii	12.05.1964
Urugwaj	22.09.1970
Jemen ⁴	18.01.1980
Jugosławia	15.12.1959
Zair	19.07.1965
Zambia	24.09.1969
Zimbabwe	25.08.1981

2. Następujące oświadczenia zostały złożone w chwili ratyfikowania i przystępowania do Konwencji:

Oświadczenia na podstawie ustępu B artykułu 1 Konwencji:

a) „Wydarzenia, które nastąpiły w Europie przed dniem 1 stycznia 1951 r.”

Madagaskar
Malta
Monako
Paragwaj
Turcja

b) „Wydarzenia, które miały miejsce w Europie lub gdziekolwiek indziej przed dniem 1 stycznia 1951 r.”

Algieria

Angola
Argentyna⁵
Australia⁶
Austria
Belgia
Belize
Benin⁶
Boliwia
Botswana⁷
Brazylia
Burkina Faso
Burundi
Kamerun⁶
Kanada
Republika Środkowoafrykańska⁶
Czad
Chile⁶
Chiny
Kolumbia⁵
Kostaryka
Wybrzeże Kości Słoniowej⁶
Cypr
Dania
Dżibuti
Republika Dominikańska
Ekwador⁶
Egipt
Salwador
Gwinea Równikowa
Etiopia
Fidżi
Finlandia
Francja⁶
Gabon
Gambia
Niemcy^{1,2}
Ghana
Grecja
Gwatemala
Gwinea
Gwinea-Bissau
Haiti
Stolica Apostolska⁶
Islandia
Iran⁶
Irlandia
Izrael
Włochy⁶
Jamajka
Japonia
Kenia
Lesotho
Liberia
Liechtenstein
Luksemburg⁶
Malawi⁸
Mali
Mauretania
Maroko
Mozambik
Holandia
Nowa Zelandia
Nikaragua
Niger⁶

Nigeria
Norwegia
Panama
Papua Nowa Gwinea
Peru⁶
Filipiny
Portugalia⁶
Rwanda
Samoa
Wyspy Świętego Tomasza i Książęca
Senegal⁶
Seszele
Sierra Leone
Somalia
Hiszpania
Sudan⁶
Surinam
Szwecja
Szwajcaria
Togo⁶
Tunezja
Tuvalu
Uganda
Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii
i Północnej Irlandii
Zjednoczona Republika Tanzanii
Urugwaj
Jemen⁴
Jugosławia
Zair
Zambia
Zimbabwe

3. Oświadczenia inne niż te, które zostały złożone na podstawie ustępu B artykułu 1 oraz zastrzeżenia:

Angola:

Oświadczenia:

Rząd Ludowej Republiki Angoli oświadcza również, że postanowienia Konwencji będą stosowane w Angoli pod warunkiem, że nie są one sprzeczne lub niezgodne z obowiązującymi w Ludowej Republice Angoli przepisami konstytucyjnymi i prawnymi; odnosi się to zwłaszcza do artykułów 7, 13, 15, 18 i 24 Konwencji. Postanowienia te nie mogą być uznawane jako przyznające jakiegokolwiek kategorii cudzoziemców zamieszkujących w Angoli bardziej szerokie prawa niż te, z których korzystają obywatele Angoli.

Rząd Ludowej Republiki Angoli uważa również, że postanowienia artykułów 8 i 9 Konwencji nie mogą być rozumiane jako ograniczające prawa tego Rządu do podejmowania w stosunku do uchodźcy lub grupy uchodźców, kiedykolwiek wymagać będą tego okoliczności, takich środków, jakie uznaje on za konieczne dla ochrony interesów narodowych i zapewnienia poszanowania suwerenności.

Zastrzeżenia:

Do artykułu 17:

Rząd Ludowej Republiki Angoli przyjmuje zobowiązania przewidziane w artykule 17, z zastrzeżeniem, że:

a) ustęp 1 tego artykułu nie będzie interpretowany w taki sposób, aby oznaczał, iż uchodźcy muszą korzystać z tych samych przywilejów, jakie mogą być

przyznane obywatelom państw, z którymi Ludowa Republika Angoli podpisała specjalne umowy o współpracy;

- b) ustęp 2 niniejszego artykułu będzie rozumiany jako zalecenie, a nie jako zobowiązanie.

Do artykułu 26:

Rząd Ludowej Republiki Angoli zastrzega sobie prawo do ustalenia, przeniesienia lub ograniczenia miejsca stałego pobytu niektórym uchodźcom lub grupom uchodźców a także do ograniczenia swobody ich poruszania się, kiedykolwiek ze względu na zachowanie narodowego lub międzynarodowego porządku uznane zostanie to za celowe.

Austria:

Konwencja jest ratyfikowana:

- a) z zastrzeżeniem, że Republika Austrii uważa postanowienia artykułu 17 ustęp 1 i 2 (z wyjątkiem jednakże zdania w ustępie 2 „który był w czasie wejścia w życie tej Konwencji w Umawiającym się Państwie już z nich zwolniony lub...”) nie za wiążące zobowiązanie, a jedynie za zalecenie;
- b) z zastrzeżeniem, że postanowienia artykułu 22 ustęp 1 nie będą miały zastosowania do ustanowienia i utrzymywania prywatnych szkół podstawowych; ze określenie „opieka i pomoc społeczna”, o której mowa w artykule 23, będzie interpretowane jedynie jako oznaczające środki z funduszy pomocy społecznej (Armenversorgung) oraz że „dokumenty i zaświadczenia”, o których mowa w artykule 25 ustęp 2 i 3, będą rozumiane jako oznaczające zaświadczenia tożsamości określone w Konwencji z dnia 30 czerwca 1928 r. dotyczącej uchodźców

Belgia:

1. We wszystkich przypadkach, kiedy Konwencja przyznaje uchodźcom najbardziej korzystne traktowanie przyznawane obywatelom obcego państwa, postanowienie takie nie będzie interpretowane przez Rząd Belgii jako konieczność zastosowania statusu przyznawanego obywatelom państw, z którymi Belgia zawarła celne, gospodarcze i polityczne umowy regionalne.

2. Artykuł 15 Konwencji nie będzie stosowany w Belgii; uchodźcy przebywający legalnie na terytorium Belgii będą traktowani odnośnie do prawa zrzeszania się w taki sam sposób, w jaki traktuje się cudzoziemców w ogóle.

Botswana:

„Z zastrzeżeniem artykułów 7, 17, 26, 31, 32 i 34 oraz ustępu 1 artykułu 12 Konwencji”.

Brazylia:

„Uchodźcom będzie przyznawane takie samo traktowanie, jakie przysługuje obywatelom obcych państw w ogóle, z wyjątkiem uprzywilejowanego traktowania przyznawanego obywatelom Portugalii na podstawie Traktatu o przyjaźni i konsultacji z 1953 r. oraz artykułu 199 Konstytucyjnej Poprawki Brazylijskiej Nr 1 z 1969 r.”.

Kanada

Zastrzeżenia do artykułów 23 i 24:

„Kanada interpretuje wyrażenie „legalnie przebywający” jako mające zastosowanie wyłącznie do uchodźców przyjętych w celu stałego zamieszkania; uchodźcom przyjętym w celu zamieszkania czasowego będzie przyznawane takie samo traktowanie odnośnie do spraw, które regulują artykuły 23 i 24, jakie przyznaje się przyjezdnym w ogóle”

Chile:

- 1) z zastrzeżeniem, że odnośnie do postanowień artykułu 34 Rząd Chile, mając na uwadze liberalny charakter prawa chilijskiego dotyczącego naturalizacji, nie będzie w stanie przyznawać uchodźcom ułatwień większych niż te, które przyznaje cudzoziemcom w ogóle;
- 2) z zastrzeżeniem, że okres przewidziany w artykule 17 ustęp 2 litera a) przedłuża się w przypadku Chile z trzech do dziesięciu lat;
- 3) z zastrzeżeniem, że artykuł 17 ustęp 2 litera c) ma zastosowanie wyłącznie do uchodźcy, który jest wdową lub wdowcem po małżonku chilijskim;
- 4) z zastrzeżeniem, że Rząd Chile nie może wyznaczyć dłuższego okresu na zastosowanie się do nakazu wydalenia niż okres wyznaczony w ogóle innym cudzoziemcom zgodnie z prawem chilijskim.

Chiny:

Zastrzeżenia:

„Artykuł 14

Na terytorium któregokolwiek innego Umawiającego się Państwa korzysta on z takiej samej ochrony, jaka jest przyznawana na tym terytorium obywatelom państwa, w którym ma on swoje miejsce zamieszkania.

Artykuł 16

Stosowanie wykluczone”.

Cypr⁹⁾:

Z potwierdzeniem zastrzeżeń złożonych przez Rząd Zjednoczonego Królestwa odnośnie do stosowania Konwencji do terytorium Cypru.

Dania:

25 marca 1968 r.

Przeredagowanie zastrzeżenia:

„Zawarty w artykule 17 ustęp 1 obowiązek przyznania uchodźcom legalnie przebywającym w Danii najbardziej korzystnego traktowania przyznawanego obywatelom obcego państwa odnośnie do prawa wykonywania pracy najemnej nie będzie rozumiany jako oznaczający, że uchodźcy są uprawnieni do przywilejów, które w tym zakresie przyznawane są obywatelom Finlandii, Islandii, Norwegii i Szwecji”.

Ekwador:

W odniesieniu do artykułu 1 dotyczącego definicji wyrażenia „uchodźca” Rząd Ekwadoru oświadcza, że jego przystąpienie do Konwencji dotyczącej statusu uchodźców nie pociąga za sobą przyjęcia Konwencji, które nie zostały wyraźnie podpisane i ratyfikowane przez Ekwador.

W odniesieniu do artykułu 15 Ekwador oświadcza ponadto, że przyjęcie przez niego postanowień zawartych w tym artykule ograniczone jest w takim zakresie, w jakim postanowienia te są sprzeczne z obowiązującymi postanowieniami konstytucyjnymi i statutowymi, które zabraniają cudzoziemcom, a w następstwie tego uchodźcom, stania się członkami ciał politycznych.

Egipt:

Zastrzeżeniem do artykułu 12 ustęp 1, artykułów 20 i 22 ustęp 1 oraz artykułów 23 i 24.

Rząd Egiptu przystępuje do Konwencji z zastrzeżeniami do artykułu 12 ustęp 1, artykułów 20 i 22 ustęp 1 oraz artykułów 23 i 24.

Wyjaśnienia (otrzymane w dniu 24 września 1981 r.):

- 1) Egipt sformułował zastrzeżenie do artykułu 12 ustęp 1, ponieważ jest on sprzeczny z wewnętrznym prawem Egiptu. Artykuł ten przewiduje, że status osobowy uchodźcy określa prawo państwa jego stałego zamieszkiwania, a jeżeli nigdzie stale nie zamieszkuje — prawo państwa, w którym przebywa. To sformułowanie sprzeczne jest z artykułem 25 egipskiego kodeksu cywilnego, który brzmi jak następuje:

„Sędzia określa prawo, które ma zastosowanie w przypadku osób bez obywatelstwa lub posiadających w tym samym czasie więcej niż jedno obywatelstwo. W przypadku osób, w stosunku do których istnieje, według Egiptu, dowód posiadania obywatelstwa egipskiego i w tym samym czasie według jednego lub większej ilości obcych państw obywatelstwo tego państwa, musi być stosowane prawo Egiptu”.

Właściwe władze Egiptu nie są w stanie dokonać zmiany tego (25) artykułu kodeksu cywilnego.

- 2) właściwe władze egipskie miały zastrzeżenia odnośnie do artykułów 20, 22 (ustęp 1), artykułów 23 i 24 Konwencji z 1951 r., ponieważ artykuły te traktują uchodźcę na równi z obywatelem.

Dokonałiśmy tego zastrzeżenia o charakterze ogólnym, aby uniknąć jakichkolwiek przeszkód, które mogłyby wpłynąć na wyłączną kompetencję Egiptu w przyznaniu przywilejów uchodźcom na zasadzie rozpatrywania każdego przypadku z osobna.

Etiopia:

„Postanowienia artykułów 8, 9, 17 ustęp 2 i artykułu 22 ustęp 1 Konwencji uznawane są jedynie za zalecenia, a nie za wiążące prawnie zobowiązania”.

Fidzi:

Rząd Fidzi stwierdził, że potwierdza pierwsze i czwarte zastrzeżenie złożone przez Zjednoczone Królestwo, które jednakże w następujący sposób prerעדagowuje dla bardziej właściwego ich stosowania przez Fidzi.

„1. Rząd Fidzi rozumie artykuły 8 i 9 jako nie zabraniające Rządowi stosowania odnośnie do uchodźcy, w czasie wojny lub w innych poważnych i wyjątkowych okolicznościach, środków w interesie bezpieczeństwa wewnętrznego jedynie z powodu jego obywatelstwa. Postanowienia artykułu 8 nie zabraniają Rządowi Fidzi wykonywania jakichkolwiek praw odnośnie do własności lub interesów, jakie Rząd ten może uzyskać lub uzyskać jako Mocarstwo Sojusznicze lub Sprzymierzone zgodnie z Traktatem pokoju lub inną umową czy też porozumieniem w sprawie przywrócenia pokoju, jakie zostały lub mogą być zawarte w wyniku II wojny światowej. Ponadto postanowienia artykułu 8 nie mają wpływu na traktowanie, jakie ma być przyznane własności lub interesom, które w dniu wejścia w życie niniejszej Konwencji znajdowały się pod kontrolą Rządu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii, sprawowanej w interesie Fidzi lub Rządu Fidzi jako rezultat stanu wojny, jaki istniał między nimi a jakimkolwiek innym państwem.

2. Rząd Fidzi nie może zobowiązać się do wprowadzenia w życie zobowiązań zawartych w ustępie 1 i 2 artykułu 25, a jedynie może zobowiązać się do stosowania postanowień ustępu 3, tak dalece, jak pozwala na to prawo.

Komentarz:

Nie istnieją w Fidzi przedsięwzięcia dla niesienia pomocy administracyjnej, której dotyczą postanowienia artykułu 25; żadne takie przedsięwzięcie nie okazało się konieczne w przypadku uchodźców. Jakikolwiek zapotrzebowanie na dokumenty lub zaświadczenia wymienione w ustępie 2 zaspokojone zostałyby przez oświadczenia.

Wszelkie inne zastrzeżenia złożone przez Zjednoczone Królestwo do niniejszej Konwencji wycofuje się”.

Finlandia:

Zastrzeżenia:

- „1) zastrzeżenie o charakterze ogólnym mające ten skutek, że na stosowanie tych postanowień Konwencji, które przyznają uchodźcom najbardziej korzystne traktowanie przyznawane obywatelom obcych państw nie ma wpływu fakt, iż specjalne prawa i przywileje są obecnie i mogą być w przyszłości przyznawane przez Finlandię obywatelom Danii, Islandii, Norwegii i Szwecji lub obywatelom któregośkolwiek z tych państw;
- 2) zastrzeżenie do artykułu 7 ustęp 2 mające ten skutek, że Finlandia nie jest przygotowana do przyznania, jako środka o charakterze ogólnym, uchodźcom, którzy spełnili warunki trzyletniego stałego zamieszkania w Finlandii, zwolnienia z jakiegokolwiek ustawowej zasady wzajemności, którą fińskie prawo może przewidywać jako warunek mający wpływ na uznanie obcokrajowca za uprawnionego do takiego samego prawa lub przywileju;

- 3) zastrzeżenie do artykułu 8 mające ten skutek, że artykuł ten nie ma dla Finlandii charakteru obowiązującego,
- 4) zastrzeżenie do artykułu 12 ustęp 1 mające ten skutek, że Konwencja nie zmienia zasady obowiązującego obecnie fińskiego międzynarodowego prawa prywatnego, zgodnie z którym status osobowy uchodźcy określa prawo państwa, którego jest on obywatelem;
- 5) zastrzeżenie do artykułu 24 ustęp 1 litera b) oraz ustęp 3 mające ten skutek, że nie mają one dla Finlandii charakteru obowiązującego;
- 6) zastrzeżenie do artykułu 25 mające ten skutek, że Finlandia nie uważa się za zobowiązaną do wydania zaświadczenia w celu dostarczenia go przez władze fińskie, zamiast przez władze obcego państwa, jeżeli stosowne dane niezbędne dla dostarczenia takiego zaświadczenia nie istnieją w Finlandii;
- 7) zastrzeżenie odnośnie do postanowień zawartych w ustępie 1 artykułu 28. Finlandia nie przyjmuje obowiązków przewidzianych w tym ustępie, ale jest gotowa uznać dokumenty podróży wydane zgodnie z niniejszym artykułem przez inne Umawiające się Państwa"

Francja:

Składając swoje dokumenty ratyfikacyjne Rząd Republiki Francuskiej, działając zgodnie z artykułem 42 Konwencji, składa następujące oświadczenie:

- a) uważa on, że artykuł 29 ustęp 2 nie zabrania stosowania na terytorium francuskim postanowień Ustawy z dnia 7 maja 1934 r. upoważniających do nałożenia podatku nansenowskiego dla poparcia opieki społecznej dla uchodźców, ich przesiedlenia i działań mających na celu niesienie im pomocy;
- b) artykuł 17 w żadnym przypadku nie zabrania stosowania praw i zarządzeń określających proporcję pracowników cudzoziemskich, których pracodawcy upoważnieni są do zatrudnienia we Francji, oraz nie ma wpływu na obowiązki takich pracodawców odnośnie do zatrudniania pracowników cudzoziemskich.

Grecja:

W przypadkach i okolicznościach, które w opinii Rządu Grecji uzasadniałyby dla celów bezpieczeństwa wewnętrznego lub porządku publicznego zastosowanie procedur wyjątkowych, Rząd ten zastrzega sobie prawo odstąpienia od zobowiązań nałożonych przez postanowienia artykułu 26.

Odnośnie do pracy najemnej przewidzianej w artykule 17 Rząd Grecji nie przyznaje uchodźcom mniej praw niż przyznawane w ogóle obywatelom obcych państw.

Gwatemala:

Zastrzeżenie

Republika Gwatemali przystępuje do Konwencji dotyczącej statusu uchodźców oraz Protokołu do niej z zastrzeżeniem, że nie będzie stosowała postanowień tych instrumentów, w stosunku do których Konwencja dopuszcza zastrzeżenia, jeżeli postanowienia takie sprzeczne są z kon-

stytucyjnym porządkiem w Gwatemali; rząd też zasadami prawa wewnętrznego dotyczącymi porządku publicznego

Oświadczenie

Wyrażenie „traktowanie tak korzystne jak możliwe” we wszystkich artykułach Konwencji i Protokołu, gdziekolwiek jest ono użyte, powinno być interpretowane jako nie obejmujące praw, które zgodnie z ustawodawstwem lub na podstawie traktatu Republika Gwatemali przyznała lub przyznaje obywatelom państw Ameryki Środkowej lub innych państw, z którymi zawarła lub zawiera umowy o charakterze regionalnym.

Stolica Apostolska:

Stolica Apostolska zgodnie z warunkami artykułu 42 ustęp 1 Konwencji składa zastrzeżenie, że stosowanie Konwencji musi być w praktyce zgodne ze szczególnym charakterem Miasta-Państwa Watykan, a także bez uszczerbku dla zasad rządzących dostępem do niego i przebywaniem w nim.

Iran (Republika Islamska):

1 We wszystkich przypadkach, kiedy zgodnie z postanowieniami niniejszej Konwencji uchodźcy korzystają z najbardziej korzystnego traktowania przyznanego obywatelom obcych Państw, Rząd Iranu zastrzega sobie prawo nieprzyznawania uchodźcom najbardziej korzystnego traktowania przyznanego obywatelom Państw, z którymi Iran zawarł umowy celne, gospodarcze, polityczne lub dotyczące osiedlania się w regionie.

2. Rząd Iranu uważa przepisy zawarte w artykułach 17, 23, 24 i 26 za będące jedynie zaleceniami.

Irlandia:

„2. Rząd Irlandii rozumie, że wyrazy „porządek publiczny” w artykule 32 ustęp 1 oraz wyrazy „zgodnie z przewidzianą przez prawo procedurą” w artykule 32 ustęp 2 oznaczają, odpowiednio, „politykę publiczną” oraz „zgodnie z procedurą przewidzianą przez prawo”

3. Odnośnie do artykułu 17 Rząd Irlandii nie zobowiązuje się do przyznawania uchodźcom uprawnień do podejmowania pracy najemnej, bardziej korzystnych niż przyznawane cudzoziemcom na zasadach ogólnych.

4. Rząd Irlandii zobowiązuje się stosować artykuł 25 tylko tak dalece, jak może to być praktyczne i dopuszczalne zgodnie z ustawodawstwem Irlandii.

5. Odnośnie do artykułu 29 ustęp 1 Rząd Irlandii nie zobowiązuje się do przyznawania uchodźcom traktowania bardziej korzystnego niż przyznawane na zasadach ogólnych cudzoziemcom odnośnie do...

c) podatku dochodowego (włącznie z podatkiem od wartości dodanej)“.

Izrael:

„2. Artykułów 8 i 12 nie stosuje się do Izraela.

3. Artykuł 28 stosuje się do Izraela z ograniczeniami wynikającymi z sekcji 6 Prawa paszportowego

z 5712—1952 r., zgodnie z którymi Minister może, według swego uznania:

- a) odmówić przyznania lub przedłużenia ważności paszportu lub laissez-passer;
- b) obwarować warunkami przyznanie lub przedłużenie ważności paszportu lub laissez-passer;
- c) unieważnić lub skrócić okres ważności paszportu lub laissez-passer, a także nakazać ich zwrot;
- d) ograniczyć, zarówno przy wydawaniu paszportu lub laissez-passer, jak i później, zakres państw, na które ma być on ważny.

4. Zezwolenia przewidziane w artykule 30 są wydawane przez Ministra Finansów według jego uznania”.

Jamajka:

„Rząd Jamajki potwierdza i utrzymuje następujące zastrzeżenia, które zostały złożone, gdy Konwencja została rozszerzona na Jamajkę przez Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii:

- I) Rząd Zjednoczonego Królestwa rozumie artykuły 8 i 9 jako nie zobowiązujące go do podjęcia przez wymienione wyżej terytorium, w stosunku do uchodźcy jedynie z powodu jego obywatelstwa, w czasie wojny lub w innych poważnych i wyjątkowych okolicznościach, środków, w interesie bezpieczeństwa narodowego. Postanowienia artykułu 8 nie zabraniają Rządowi Zjednoczonego Królestwa wykonywania jakichkolwiek praw odnośnie do własności lub interesów, które Rząd ten może uzyskać lub uzyskać jako Mocarstwo Sojusznicze lub Sprzymierzone zgodnie z Traktatem Pokoju lub inną umową czy też porozumieniem w sprawie przywrócenia pokoju, jakie zostały lub mogą być zawarte w wyniku II wojny światowej. Ponadto, postanowienia artykułu 8 nie mają wpływu na traktowanie, jakie ma być przyznane własności lub interesom, które w dniu wejścia w życie niniejszej Konwencji w stosunku do wymienionego wyżej terytorium znajdują się pod kontrolą Rządu Zjednoczonego Królestwa jako rezultat stanu wojny, który istnieje lub istniał między nimi a jakimkolwiek innym państwem.
- II) Rząd Zjednoczonego Królestwa przyjmuje ustęp 2 artykułu 17 odnośnie do jego stosowania do wymienionego wyżej terytorium z zamianą „trzech lat” na „cztery lata” w literze a) oraz z ominięciem litery c).
- III) Rząd Zjednoczonego Królestwa może tylko zobowiązać się, że postanowienia litery b) ustępu 1 artykułu 24 oraz ustępu 2 tego artykułu będą stosowane do wymienionego wyżej terytorium tak dalece, jak pozwala na to prawo.
- IV) Rząd Zjednoczonego Królestwa nie może zobowiązać się do stosowania na wymienionym wyżej terytorium ustępów 1 i 2 artykułu 25 i może zobowiązać się jedynie, że postanowienia ustępu 3 będą stosowane na wymienionym wyżej terytorium tak dalece, jak pozwala na to prawo”.

Liechtenstein:

Do artykułu 17: Odnośnie do prawa podejmowania pracy najemnej uchodźcy są zgodnie z prawem traktowani w taki sam sposób, jak na zasadach ogólnych cudzoziemcy,

z zastrzeżeniem jednakże, że właściwe władze podejmą wszelkie możliwe wysiłki, aby zastosować do nich postanowienia niniejszego artykułu.

Do artykułu 24 ustęp 1 litera a) i b) oraz ustęp 3: Postanowienia dotyczące na zasadach ogólnych cudzoziemców w sprawach szkolenia, praktyk zawodowych, ubezpieczeń na wypadek bezrobocia, podeszłego wieku oraz ubezpieczeń na przeżycie mają zastosowanie do uchodźców. Jednakże w przypadku ubezpieczeń na wypadek podeszłego wieku i na przeżycie, uchodźcy stale zamieszkujący w Liechtenstein (włącznie z członkami rodziny, którzy ich przeżyli, jeżeli są oni uważani za uchodźców) są uprawnieni, po uiszczeniu składek za okres co najmniej jednego pełnego roku, do zwykłych świadczeń z tytułu osiągnięcia podeszłego wieku lub przeżycia, pod warunkiem że stale zamieszkiwali w Liechtenstein przez dziesięć lat, z których pięć nieprzerwanych lat bezpośrednio poprzedzało zdarzenie, od którego nastąpiło ubezpieczenie. Ponadto, zmniejszenia o jedną trzecią korzyści przewidzianych odnośnie do cudzoziemców i bezpaństwowców zgodnie z artykułem 74 Ustawy w sprawie ubezpieczeń od podeszłego wieku i na przeżycie, nie stosuje się do uchodźców. Uchodźcy zamieszkujący stale w Liechtenstein, którzy w czasie zaistnienia zdarzenia, od którego istnieje ubezpieczenie, nie są uprawnieni do korzyści z tytułu podeszłego wieku lub przeżycia, otrzymują nie tylko ich własne składki, ale także jakiegokolwiek składki, które mogły być uiszczone przez pracodawców.

Luksemburg:

Przy podpisaniu:

Z następującym zastrzeżeniem: we wszystkich przypadkach, kiedy niniejsza Konwencja przyznaje uchodźcom najbardziej korzystne traktowanie przyznawane obywatelom obcego państwa, postanowienia takie niekoniecznie będą interpretowane jako stosowanie statusu przyznawanego obywatelom państw, z którymi Wielkie Księstwo Luksemburg zawarło regionalne umowy celne, gospodarcze lub polityczne.

Stwierdzenie interpretacyjne 15.11.1984 r.

Wielkie Księstwo Luksemburg uważa, że zastrzeżenie złożone przez Republikę Gwatemali odnośnie do Konwencji dotyczącej statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r. oraz Protokołu dotyczącego statusu uchodźców z dnia 31 stycznia 1967 r. nie ma wpływu na obowiązki Gwatemali wynikające z tych dokumentów.

Madagaskar:

Postanowienia artykułu 7 ustęp 1 nie powinny być interpretowane jako wymagające przyznawania takiego samego traktowania, jakie jest przyznawane obywatelom państw, z którymi Republika Madagaskaru zawarła konwencje dotyczące osiedlania się lub umowy w sprawie współpracy.

Postanowienia artykułów 8 i 9 nie powinny być interpretowane jako zabraniające Rządowi Madagaskaru podejmowania w stosunku do uchodźcy, jedynie z powodu jego obywatelstwa, w czasie wojny lub w innych poważnych i wyjątkowych okolicznościach, środków w interesie bezpieczeństwa narodowego.

Postanowień artykułu 17 nie można interpretować jako zabraniających stosowania praw i zarządzeń ustalających proporcję cudzoziemskich pracowników, których pracodawca jest uprawniony do zatrudnienia na Madagaskarze, lub mających wpływ na obowiązki takich pracodawców odnośnie do zatrudniania pracowników cudzoziemskich.

Malawi:

„Odnosnie do artykułów 7, 13, 15, 19, 22 i 24

Rząd Republiki Malawi uważa, że postanowienia te są jedynie zaleceniami, a nie wiążącymi prawnie zobowiązaniami.

Odnosnie do artykułu 17

Rząd Republiki Malawi nie uważa się zobowiązany do przyznawania uchodźcy, który spełnia którykolwiek z warunków ustalonych w ustępie 2 litera a) do c) artykułu 17, automatycznego zwolnienia z obowiązku uzyskania pozwolenia na pracę.

Odnosnie do artykułu 17 w całości Rząd Republiki Malawi nie zobowiązuje się do przyznawania uchodźcom prawa podejmowania pracy najemnej, które byłoby bardziej korzystne niż przyznawane cudzoziemcom na zasadach ogólnych.

Odnosnie do artykułu 26

Rząd Republiki Malawi zastrzega sobie prawo wyznaczenia miejsca lub miejsc zamieszkania dla uchodźców i ograniczenia ich swobody poruszania się, kiedykolwiek wymagać tego będzie bezpieczeństwo narodowe lub porządek publiczny.

Odnosnie do artykułu 34

Rząd Republiki Malawi nie jest zobowiązany do przyznawania cudzoziemcom bardziej korzystnych ułatwień w zakresie naturalizacji niż przyznawane zgodnie ze stosownymi prawami i przepisami cudzoziemcom w ogóle”.

Malta:

„Artykułu 7 ustęp 2, artykułów 14, 23, 27 i 28 nie stosuje się do Malty, a artykuł 7 ustęp 3, 4 i 5, artykuły 8, 9, 11, 17, 18, 31, 32 i 34 stosuje się do Malty, jeśli możliwe są one do pogodzenia z jej własnymi problemami, jej szczególną pozycją i właściwościami”.

Monako:

Z zastrzeżeniem że uregulowania zawarte w artykule 7 (ustęp 2), artykułach 15, 22 (ustęp 1), artykułach 23 i 24 są tymczasowo uważane jako będące zaleceniami, a nie zobowiązaniami prawnymi.

Mozambik:

Zastrzeżenia:

Odnosnie do artykułów 13 i 22

Rząd Mozambiku będzie uważał te postanowienia za zwykle zalecenia, nie zobowiązujące Rządu do przyznawania uchodźcom takiego samego traktowania, jakie przyznawane

jest obywatelom Mozambiku odnośnie do kształcenia podstawowego i własności.

Odnosnie do artykułów 17 i 19

Rząd Mozambiku będzie interpretował (te postanowienia) w taki sposób, że nie jest wymagane od niego przyznawanie przywilejów odnośnie do obowiązku uzyskania pozwolenia na pracę.

Odnosnie do artykułu 15

Rząd Mozambiku nie będzie zobowiązany do przyznawania uchodźcom lub grupie uchodźców zamieszkujących na jego terytorium większych praw niż te, którymi cieszą się obywatele odnośnie do prawa do stowarzyszania się, a także zastrzega sobie prawo do ograniczenia tych praw w interesie bezpieczeństwa narodowego.

Odnosnie do artykułu 26

Rząd Mozambiku zastrzega sobie prawo wyznaczenia dla uchodźców głównego miejsca lub miejsc zamieszkania, a także ograniczenia swobody ich poruszania się, kiedykolwiek wymaga tego wzgląd na bezpieczeństwo narodowe.

Odnosnie do artykułu 34

Rząd Mozambiku nie uważa się za zobowiązany do przyznawania uchodźcom ułatwień większych niż przyznawane innym kategoriom cudzoziemców na zasadach ogólnych odnośnie do praw naturalizacji.

Holandia:

Zastrzeżenie złożone przy podpisaniu i potwierdzone przy ratyfikacji

Niniejszy podpis jest składany z zastrzeżeniem, że we wszystkich przypadkach, kiedy niniejsza Konwencja przyznaje uchodźcom najbardziej korzystne traktowanie przyznawane obywatelom obcego państwa, postanowienie takie nie będzie interpretowane jako pociągające za sobą stosowanie statusu przyznawanego obywatelom państw, z którymi Holandia zawarła regionalne umowy celne, gospodarcze i polityczne.

Oświadczenia:

- 1) odnośnie do artykułu 26 niniejszej Konwencji Rząd Holandii zastrzega sobie prawo wyznaczenia w interesie publicznym głównego miejsca zamieszkania dla pewnych uchodźców lub grup uchodźców.
- 2) W notyfikacjach, o których mowa w artykule 40 ustęp 2 niniejszej Konwencji, dotyczących terytoriów zamorskich, Rząd Holandii rezerwuje sobie prawo złożenia oświadczenia zgodnie z ustępem B artykułu 1 odnośnie do tych terytoriów oraz złożenia zastrzeżeń zgodnie z artykułem 42 Konwencji.

Oświadczenie interpretacyjne

Składając dokumenty ratyfikacyjne Holandii, ...oświadczam z upoważnienia Rządu Holandii, że nie uznaje on Amboinezów, którzy zostali przywiezieni do Holandii po dniu 27 grudnia 1949 r., dacie przekazania suwerenności przez Królestwo Holandii Republice Stanów Zjednoczonych Indonezji, za uprawnionych do statusu uchodźców określonego w artykule 1 niniejszej Konwencji.

Nowa Zelandia:

„...Rząd Nowej Zelandii może jedynie zobowiązać się do stosowania postanowień zawartych w ustępie 2 artykułu 24 Konwencji tak dalece, jak pozwala na to prawo Nowej Zelandii...”

Norwegia:

„Obowiązek przewidziany w artykule 17 ustęp 1 przyznawania uchodźcom legalnie przebywającym w państwie najbardziej korzystnego traktowania przyznawanego w takich samych okolicznościach obywatelom obcego państwa odnośnie do prawa wykonywania pracy najemnej nie będzie rozumiany jako rozszerzenie na uchodźców korzyści z umów, jakie mogą w przyszłości być zawarte między Norwegią, Danią, Finlandią, Islandią i Szwecją lub między Norwegią a jednym z tych państw, w celu ustanowienia warunków specjalnych dla transferu siły roboczej między tymi państwami”.

Papua Nowa Gwinea

„Rząd Papui Nowej Gwinei zgodnie z artykułem 42 ustęp 1 Konwencji składa zastrzeżenie odnośnie do postanowień zawartych w artykule 17 ustęp 1, artykułach 21, 22 ust. 1, artykułach 26, 31, 32 i 34 Konwencji oraz nie przyjmuje zobowiązań przewidzianych w tych artykułach”

Portugalia:

13 lipca 1976 r.

„We wszystkich przypadkach, gdy Konwencja przyznaje uchodźcom status najbardziej uprzywilejowanej osoby, przyznawany obywatelom obcych państw, klauzula taka nie powinna być interpretowana w taki sposób, aby oznaczała status przyznawany przez Portugalię obywatelom Brazylii”

Rwanda:

Zastrzeżenie do artykułu 26

Z powodów polityki publicznej (porządku publicznego) Republika Rwandy zastrzega sobie prawo określenia miejsca zamieszkania uchodźców oraz wprowadzania ograniczeń wolności ich poruszania się.

Sierra Leone:

„Rząd Sierra Leone pragnie stwierdzić odnośnie do artykułu 17 ustęp 2, że Sierra Leone nie uważa się za zobowiązane do przyznawania uchodźcom praw w nim przewidzianych.

Ponadto, odnośnie do artykułu 17 w całości, Rząd Sierra Leone pragnie stwierdzić, że uważa ten artykuł jedynie za zalecenie, a nie za wiążące zobowiązanie.

Rząd Sierra Leone pragnie stwierdzić, że nie uważa się związany postanowieniami artykułu 29 i zastrzega sobie prawo, zgodnie z konstytucją, nakładania na obcokrajowców specjalnych podatków”.

Somalia

„Rząd Demokratycznej Republiki Somalii przystąpił do Konwencji i Protokołu pod warunkiem, że nic w niniejszej Konwencji lub Protokole nie będzie rozumiane jako przesądzające lub ujemnie wpływające na narodowy status lub dążenia polityczne ludności przesiedlonej z Terytoriów Somalii znajdujących się pod obcą dominacją

W tym duchu właśnie, Demokratyczna Republika Somalii zobowiązuje się do przestrzegania warunków i postanowień wspomnianej Konwencji i Protokołu”

Hiszpania:

- a) wyrażenie „najbardziej korzystne traktowanie” we wszystkich artykułach, w których jest używane interpretuje się jako nie obejmujące praw, które na podstawie prawa lub traktatu przyznawane są obywatelom Portugalii, Andory, Filipin lub państwom Ameryki Łacińskiej albo obywatelom państw, z którymi zawarto umowy międzynarodowe o charakterze regionalnym,
- b) Rząd Hiszpanii uważa, że artykuł 8 nie jest normą wiążącą, ale zaleceniem,
- c) Rząd Hiszpanii zastrzega sobie stanowisko w sprawie stosowania artykułu 12 ustęp 1. Artykuł 12 ustęp 2 interpretowany jest jako odnoszący się wyłącznie do praw nabytych przez uchodźcę, zanim uzyskał on w jakimkolwiek państwie status uchodźcy,
- d) artykuł 26 Konwencji interpretowany jest jako nie zabraniający podjęcia zgodnie z prawem hiszpańskim nadzwyczajnych środków dotyczących miejsca zamieszkania konkretnego uchodźcy

Sudan:

Z zastrzeżeniem do artykułu 26.

Szwecja:

Z następującymi zastrzeżeniami:

Pierwsze, ogólne zastrzeżenie mające ten skutek, że na stosowanie tych postanowień Konwencji, które przyznają uchodźcom najbardziej korzystne traktowanie przyznawane obywatelom obcych państw, nie będzie miał wpływu fakt, iż specjalne prawa i przywileje są obecnie lub mogą w przyszłości być przyznane przez Szwecję obywatelom Danii, Finlandii, Islandii i Norwegii lub też obywatelom jednego z tych państw; oraz drugie, następujące zastrzeżenia: zastrzeżenie do artykułu 8 mające ten skutek, że artykuł ten nie jest wiążący dla Szwecji; zastrzeżenie do artykułu 12 ustęp 1, mające ten skutek, że Konwencja nie modyfikuje obowiązującej obecnie normy szwedzkiego międzynarodowego prawa prywatnego, zgodnie z którą status osobowy uchodźcy określony jest prawem państwa jego obywatelstwa...; zastrzeżenie do artykułu 17 ustęp 2 mające ten skutek, że Szwecja nie uważa się za zobowiązaną do przyznawania uchodźcy, który spełnia jakikolwiek warunek określony w literze a)—c), automatycznego zwolnienia od obowiązku uzyskania zezwolenia na pracę; zastrzeżenie do artykułu 24 ustęp 1, litera b) mające ten skutek, że bez względu na zasadę takiego

samego traktowania uchodźców, jak własnych obywateli Szwecja nie jest zobowiązana do przyznania uchodźcom takiego samego traktowania, jakie przyznawane jest obywatelom odnośnie do możliwości uprawniających na podstawie postanowień Państwowej ustawy ubezpieczeniowej do państwowej emerytury; a także ten skutek, że tak dalece, jak to dotyczy prawa do dodatkowych świadczeń emerytalnych na podstawie tej ustawy, oraz pod pewnymi względami obliczania takich świadczeń, zasady stosowane do obywateli szwedzkich są bardziej korzystne niż zasady stosowane do innych osób ubezpieczonych; zastrzeżenie do artykułu 24 ustęp 3 mające ten skutek, że postanowienia tego ustępu nie obowiązują Szwecji, oraz zastrzeżenie do artykułu 25 mające ten skutek, że Szwecja nie uważa się za zobowiązaną do wydawania zaświadczenia, które ma być dostarczone przez władze szwedzkie, zamiast władz obcego państwa, jeżeli udokumentowane dane niezbędne do wydania takiego zaświadczenia nie istnieją w Szwecji.

Turcja:

Przy podpisaniu:

Rząd Turcji uważa ponadto, że wyrażenie „wydarzenia, które nastąpiły przed dniem 1 stycznia 1951 r.” odnosi się do początku wydarzeń. Wskutek czego, ponieważ nacisk wywierany na mniejszość turecką w Bułgarii, który zaczął się przed dniem 1 stycznia 1951 r., jest ciągle kontynuowany, postanowienia niniejszej Konwencji muszą się także stosować do uchodźców bułgarskich pochodzenia tureckiego zmuszonych do opuszczenia tego państwa w wyniku tego nacisku, którzy nie mając możliwości wjazdu do Turcji, mogliby po dniu 1 stycznia 1951 r. szukać schronienia na terytorium innej Umawiającej się Strony.

Rząd Turcji złoży w czasie ratyfikacji zastrzeżenia, jakie może on złożyć zgodnie z artykułem 42 Konwencji.

Zastrzeżenie i oświadczenie złożone przy ratyfikacji:

Żadne z postanowień niniejszej Konwencji nie może być interpretowane jako przyznające uchodźcom większe prawa niż prawa przyznawane obywatelom tureckim w Turcji.

Rząd Republiki Tureckiej nie jest stroną Porozumień z dnia 12 maja 1926 r. i dnia 30 czerwca 1928 r., wymienionych w artykule 1 ustęp A niniejszej Konwencji. Ponadto, po amnestionowaniu na podstawie Prawa nr 3527 150 osób, których dotyczyło Porozumienie z dnia 30 czerwca 1928 r., postanowienia zawarte w tym porozumieniu nie są już ważne w stosunku do Turcji. Wskutek czego, Rząd Republiki Tureckiej uważa Konwencję z dnia 28 lipca 1951 r. za niezależną od powołanych wyżej porozumień.

Rząd Republiki rozumie, że akt „ponownego skorzystania” lub „ponownego nabycia”, jak określono w artykule 1 ustęp 6 Konwencji — to znaczy: „Jeżeli (1) osoba dobrowolnie ponownie skorzystała z ochrony państwa swego obywatelstwa; lub (2) utraciwszy swoje obywatelstwo osoba dobrowolnie ponownie je przyjęła” — nie zależy jedynie od żądania osoby zainteresowanej, ale także od zgody Państwa, którego to dotyczy.

Uganda:

- 1) odnośnie do artykułu 7: Rząd Republiki Ugandyjskiej rozumie te postanowienia jako nie nakładające na uchodźcę, który w danym czasie może znajdować się w Ugandzie, żadnych prawnych, politycznych lub innych praw, których wykonania mógłby się on domagać. W oparciu o tę interpretację Rząd Republiki Ugandyjskiej przyznaje uchodźcom takie ułatwienia i traktowanie, jakie Rząd Republiki Ugandyjskiej uzna, całkowicie według własnej woli, za odpowiednie, mając na względzie bezpieczeństwo własnego państwa oraz jego gospodarcze i socjalne potrzeby,
- 2) odnośnie do artykułów 8 i 9: Rząd Republiki Ugandyjskiej oświadcza, że postanowienia artykułów 8 i 9 uznawane są przez niego jedynie za zalecenia,
- 3) odnośnie do artykułu 13: Rząd Republiki Ugandyjskiej zastrzega sobie prawo ograniczenia tego postanowienia bez możliwości odwołania się do sądów lub trybunałów arbitrażowych, narodowych lub międzynarodowych, jeżeli Rząd Republiki Ugandyjskiej uzna takie ograniczenie za będące w interesie publicznym,
- 4) odnośnie do artykułu 15: Rząd Republiki Ugandyjskiej ma, w interesie publicznym, całkowitą swobodę powstrzymania się od przyznawania uchodźcom jako grupie mieszkańców na swym terytorium któregokolwiek lub wszystkich praw przyznanych niniejszym artykułem,
- 5) odnośnie do artykułu 16: Rząd Republiki Ugandyjskiej rozumie artykuł 16 ustęp 2 i 3 jako nie wymagający od Rządu Republiki Ugandyjskiej przyznawania uchodźcy potrzebującemu pomocy prawnej traktowania bardziej korzystnego niż przyznawane w podobnych okolicznościach obcokrajowcom w ogóle,
- 6) odnośnie do artykułu 17: Obowiązek określony w artykule 17 przyznawania uchodźcom legalnie przebywającym w państwie w takich samych okolicznościach nie jest rozumiany jako rozciągnięcie na uchodźców korzyści wynikających z preferencyjnego traktowania przyznawanego obywatelom państw, którzy posiadają specjalne przywileje na podstawie istniejących lub przyszłych umów między Ugandą a tymi państwami, zwłaszcza zaś państwami Wspólnoty Wschodnioafrykańskiej i Organizacji Jedności Afrykańskiej, zgodnie z postanowieniami regulującymi takie przywileje w tym zakresie,
- 7) odnośnie do artykułu 25: Rząd Republiki Ugandyjskiej rozumie, że niniejszy artykuł nie wymaga od Rządu Republiki Ugandyjskiej ponoszenia kosztów za uchodźców, w związku z przyznaniem takiej pomocy, z wyjątkiem przypadków, kiedy takiej pomocy zażąda i zwróci wynikające z tego tytułu koszty Rządowi Republiki Ugandyjskiej Wysoki Komisarz Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców lub każda inna agencja Narodów Zjednoczonych, która może go zastąpić,
- 8) odnośnie do artykułu 32: bez możliwości odwołania się do procesu prawnego, Rząd Republiki Ugandyjskiej ma w interesie publicznym nieskrępowane prawo wydalenia jakiegokolwiek uchodźcy ze swojego terytorium i może w każdym czasie stosować takie wewnętrzne

środki, jakie Rząd może uznać za stosowne w danych okolicznościach; jednak mimo to jakiegokolwiek działania podjęte przez Rząd Republiki Ugandyjskiej w tym zakresie nie mogą być dokonywane z uszczerbkiem dla postanowień artykułu 33 niniejszej Konwencji.

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii:

- „I) Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii rozumie artykuły 8 i 9 jako nie zabraniające mu podejmowania, w czasie wojny lub innych poważnych i wyjątkowych okolicznościach, środków w interesie narodowego bezpieczeństwa w stosunku do uchodźcy jedynie z powodu jego obywatelstwa. Postanowienia artykułu 8 nie zabraniają Rządowi Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii wykonywania jakiegokolwiek praw odnośnie do własności lub interesów, jakie Rząd może uzyskać lub uzyskać jako Mocarstwo Sojusznicze lub Sprzymierzone na podstawie Traktatu pokojowego lub innej umowy czy porozumienia w sprawie przywrócenia pokoju, jakie zostały lub mogą być zawarte w wyniku II wojny światowej. Ponadto, postanowienia artykułu 8 nie mają wpływu na traktowanie, jakie będzie przyznane jakiegokolwiek własności lub interesom, które w dniu wejścia w życie niniejszej Konwencji dla Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii znajdują się pod kontrolą Rządu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii jako wynik stanu wojny, jaki istnieje lub istniał między nim i jakimkolwiek innym państwem.
- II) Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii przyjmuje ustęp 2 artykułu 17 z zamianą wyrażenia „trzyletni” na „czteroletni” w literze a) i z pominięciem litery c).
- III) Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii odnośnie do spraw określonych w literze b) ustęp 1 artykułu 24, które należą do kompetencji Narodowej Służby Zdrowia, może jedynie zobowiązać się do stosowania postanowień tego ustępu tak dalece jak pozwala na to prawo; może on także jedynie zobowiązać się do stosowania postanowień ustępu 2 tego artykułu tak dalece, jak pozwala na to prawo.
- IV) Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii nie może podjąć się spełnienia zobowiązań zawartych w ustępach 1 i 2 artykułu 25 i może jedynie zobowiązać się do stosowania postanowień ustępu 3 tak dalece, jak pozwala na to prawo”.

Komentarz

„W związku z literą b) ustęp 1 artykułu 24 dotyczącą niektórych spraw leżących w kompetencji Narodowej Służby Zdrowia, Akt z 1949 r. (poprawka) o Narodowej Służbie Zdrowia zawiera pełnomocnictwa ustanowienia opłat pobieranych od osób nie zamieszkujących zwykle w Wielkiej Brytanii (która to kategoria objęłaby uchodźców), które korzystają z leczenia na podstawie Aktu. Ze względu na to, że pełnomocnictwa te nie były jeszcze wykonywane, jest możliwe, iż stanie się to w przyszłości. W Północnej Irlandii usługi dotyczące zdrowia są zastrzeżone dla osób zazwyczaj zamieszkujących w państwie, z wyjątkiem gdy wydawane są

przepisy, aby rozciągnąć Akt na innych. To właśnie z tych powodów Rząd Zjednoczonego Królestwa, chociaż będąc przygotowany w przyszłości, podobnie jak i w przeszłości, do rozważenia z największą zyczliwością sytuacji uchodźców zmuszony jest złożyć zastrzeżenie do litery b) ustęp 1 artykułu 24 Konwencji.

System ubezpieczeń od obrażeń przemysłowych w Wielkiej Brytanii nie odpowiada wymogom ustępu 2 artykułu 24 Konwencji. Kiedy osoba ubezpieczona umiera w następstwie wypadku przemysłowego lub choroby spowodowanej charakterem pracy, świadczenia nie mogą być w zasadzie wypłacone osobom będącym na utrzymaniu zmarłego, które przebywają za granicą, chyba że znajdują się w jakiegokolwiek części Wspólnoty Brytyjskiej, w Republice Irlandzkiej lub w państwie, z którym Zjednoczone Królestwo zawarło na zasadzie wzajemności umowę dotyczącą wypłaty świadczeń z tytułu obrażeń przemysłowych. Istnieje wyjątek od tej zasady na korzyść osób pozostających na utrzymaniu niektórych marynarzy, którzy zmarli w wyniku wypadku przemysłowego, jaki przydarzył im się, podczas gdy odbywali służbę na statkach brytyjskich. W tej sprawie uchodźcy traktowani są w taki sam sposób, jak obywatele Zjednoczonego Królestwa i Kolonii, i z racji ustępu 3 i 4 artykułu 24 Konwencji osoby pozostające na utrzymaniu uchodźców będą mogły skorzystać z wzajemnych umów, które przewidują wypłatę świadczeń z tytułu obrażeń przemysłowych w Wielkiej Brytanii w innych państwach. Z racji ustępu 3 i 4 artykułu 24 uchodźcy będą posiadali na podstawie systemu ubezpieczeń narodowych i ubezpieczeń od obrażeń przemysłowych pewne prawa, które nie są przyznawane poddanym brytyjskim nie będącym obywatelami Zjednoczonego Królestwa i Kolonii.

Nie istnieją w Zjednoczonym Królestwie zarządzenia przewidujące pomoc administracyjną, o której mówią postanowienia artykułu 25, ani też nie było konieczności wprowadzania takich przedsięwzięć odnośnie do uchodźców. Jakiegokolwiek zapotrzebowanie na dokumenty lub świadectwa, o których mowa w ustępie 2 tego artykułu, mogą być zaspokojone przez oświadczenia”.

Zambia:

„Pod warunkiem następujących zastrzeżeń złożonych zgodnie z artykułem 42 ustęp 1 Konwencji:

Artykuł 17 ustęp 2

Rząd Republiki Zambii pragnie stwierdzić odnośnie do artykułu 17 ustęp 2, że Zambia nie uważa się za zobowiązaną do przyznawania uchodźcy, który spełnia jeden z wymogów określonych w literze a) do c), automatycznego zwolnienia od obowiązku uzyskania pozwolenia na pracę.

Ponadto odnośnie do artykułu 17 w całości Zambia nie pragnie zobowiązać się do przyznawania uchodźcom praw podejmowania pracy najemnej bardziej korzystnych niż przyznane obcokrajowcom w ogóle.

Artykuł 22 ustęp 1

Rząd Republiki Zambii pragnie stwierdzić, że uważa artykuł 22 ustęp 1 za będący jedynie zaleceniem, a nie wiążącym zobowiązaniem przyznawania uchodźcom takiego

samego traktowania, jakie przyznawane jest obywatelom odnośnie do nauki na poziomie podstawowym.

Artykuł 26

Rząd Republiki Zambii pragnie stwierdzić odnośnie do artykułu 26, że zastrzega sobie prawo wyznaczenia uchodźcom miejsca lub miejsc stałego zamieszkania.

Artykuł 28

Rząd Republiki Zambii pragnie stwierdzić odnośnie do artykułu 28, że Zambia uważa się za nie zobowiązaną do wydawania dokumentu podróży z klauzulą powrotną w przypadkach, gdy państwo drugiego azylu przyjęło lub wykazało chęć przyjęcia uchodźcy z Zambii".

Zimbabwe:

„1. Rząd Republiki Zimbabwe oświadcza, że nie jest związany żadnym z zastrzeżeń do Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, której stosowanie zostało rozszerzone przez Rząd Zjednoczonego Królestwa na jego terytorium przed uzyskaniem niepodległości.

2. Rząd Republiki Zimbabwe pragnie stwierdzić odnośnie do artykułu 17 ustęp 2, że nie uważa się za zobowiązany do przyznawania uchodźcy, który spełnia którykolwiek z warunków ustanowionych w literze a) do c), automatycznego zwolnienia z obowiązku uzyskania zezwolenia na pracę. Dodatkowo, odnośnie do artykułu 17 w całości Republika Zimbabwe nie zobowiązuje się do przyznawania uchodźcom praw pracy najmniej bardziej korzystnych niż przyznawane obywatelom w ogóle.

3. Rząd Republiki Zimbabwe pragnie stwierdzić, że uznaje artykuł 22 ustęp 1 jedynie za zalecenie, a nie zobowiązanie do przyznawania uchodźcom takiego samego traktowania, jakie przyznaje on obywatelom odnośnie do nauki na poziomie podstawowym.

4. Rząd Republiki Zimbabwe uważa artykuły 23 i 24 jedynie za zalecenia.

5. Rząd Republiki Zimbabwe pragnie stwierdzić odnośnie do artykułu 26, że rezerwuje sobie prawo wyznaczenia miejsca lub miejsc stałego zamieszkania dla uchodźców".

4. Sprzeciwy

Belgia: 5 listopada 1984 r.

(Oдноśnie do zastrzeżenia złożonego przez Gwatemalę przy przystąpieniu) (Rząd Belgii) uważa, że nie jest możliwe ustalenie przez inne Państwa-Strony zakresu zastrzeżenia wyrażonego w tak szerokich kategoriach, które odnosi się do przeważającej części prawa wewnętrznego; w związku z tym zastrzeżenie to jest nie do przyjęcia. Dlatego też Rząd Belgii zgłasza sprzeciw odnośnie do przedmiotowego zastrzeżenia.

Etiopia: 10 stycznia 1979 r.

„Tymczasowy Wojskowy Rząd Socjalistycznej Etiopii pragnie zarejestrować swój sprzeciw odnośnie do oświadczenia złożonego przez Somalię przy przystąpieniu oraz że

nie uznaje go za ważny ze względu na to, iż nie ma terytoriów somalijskich pod obcą dominacją".

Francja: 23 października 1984 r.

(Takie samo oświadczenie, *mutatis mutandis*, jak oświadczenie złożone przez Belgię).

Niemcy: 5 grudnia 1984 r.

Rząd Federalny postrzega (zastrzeżenie złożone przez Gwatemalę) jako sformułowane w tak szerokich kategoriach, iż nie jest wykluczone, że jego zastosowanie mogłoby unieważnić postanowienia Konwencji i Protokołu. W związku z tym to zastrzeżenie nie może być przyjęte.

Włochy: 26 listopada 1984 r.

(Rząd Włoch) uważa (zastrzeżenie złożone przez Gwatemalę) za będące nie do przyjęcia, ponieważ bardzo ogólne kategorie, w jakich jest ono zredagowane, oraz fakt, iż odnosi się ono do przeważającej części prawa wewnętrznego i pozostawia Rządowi Gwatemali do decyzji, czy stosować liczne aspekty Konwencji, czyni niemożliwym dla innych Państw-Stron określenie zakresu zastrzeżenia.

Holandia: 11 grudnia 1984 r.

„Rząd Królestwa Holandii wyraża pogląd, że (zastrzeżenie złożone przez Gwatemalę) sformułowane w tak ogólnych kategoriach i odnoszące się wyłącznie do prawa wewnętrznego nie jest pożądane, ponieważ jego zakres nie jest do końca jasny".

5. Stosowanie terytorialne.

Uczestnik	Data otrzymania zawia-domienia	Terytoria
Australia	22.01.1954	Wyspa Norfolk, Papua Nowa Gwinea i Nauru
Dania	04.12.1952	Grenlandia
Francja	23.06.1954	Wszelkie terytoria, za których stosunki międzynarodowe odpowiedzialna jest Francja
Holandia	29.07.1971	Surinam
Zjednoczone Królestwo	11.03.1954	Wyspy Normandzkie i Wyspa Man
	25.10.1956	Następujące terytoria z zastrzeżeniami: Protectorat Brytyjskich Wysp Salomona, Cypr, Dominika, Wyspy Falklandzkie ¹¹ , Fidzi, Gambia, Wyspy Gilberta i Ellice ³ , Grenada, Jamajka, Kenia, Mauritius, Św. Wincenty, Seszele, Protectorat Somalilandu Zanzibar i Św. Helena
	19.06.1957	Honduras Brytyjski

11.07.1960	Federacja Rodezji i Niasy ^{12, 13}
11.11.1960	Basutoland, Protektorat Beczuany ¹⁴ i Swaziland
04.09.1968	Św. Łucja, Montserrat
20.04.1970	Wyspy Bahama

6. Oświadczenia i zastrzeżenia złożone w sprawie notyfikacji o stosowaniu terytorialnym

Dania:

Grenlandia

Pod warunkiem zastrzeżeń złożonych w czasie ratyfikacji przez Rząd Danii.

Holandia:

Surinam¹⁵

Rozszerzenia dokonuje się pod warunkiem następujących zastrzeżeń, które zostały złożone przez Rząd Holandii przy ratyfikacji:

„1. Że we wszystkich przypadkach, kiedy Konwencja wspólnie z Protokołem przyznaje uchodźcom najbardziej korzystne traktowanie przyznawane obywatelom obcego państwa, postanowienie takie nie będzie interpretowane jako pociągające za sobą stosowanie statusu przyznawanego obywatelom państw, z którymi Królestwo Holandii zawarło regionalne celne, gospodarcze lub polityczne umowy, które stosują się do Surinamu;

2. że Rząd Surinamu odnośnie do artykułu 26 Konwencji wspólnie z artykułem 1 ustęp 1 Protokołu zastrzega sobie, że względu na porządek publiczny, prawo ustalania dla pewnych uchodźców lub grup uchodźców głównego miejsca stałego zamieszkania”.

Zjednoczone Królestwo:

Wyspy Normandzkie i Wyspa Man

„I) Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii rozumie artykuły 8 i 9 jako nie zabraniające podejmowania na Wyspie Man i Wyspach Normandzkich, w stosunku do uchodźcy jedynie z powodu jego obywatelstwa, w czasie wojny lub innych poważnych i wyjątkowych okolicznościach, środków w interesie bezpieczeństwa narodowego. Postanowienia artykułu 8 nie zabraniają Rządowi Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii wykonywania jakichkolwiek praw odnośnie do własności lub interesów, jakie Rząd może uzyskać lub uzyskać jako Mocarstwo Sojusznicze lub Sprzymierzone zgodnie z Traktatem pokoju lub inną umową czy porozumieniem w sprawie przywrócenia pokoju, jakie zostały lub mogą być zawarte w wyniku II wojny światowej. Ponadto, postanowienia artykułu 8 nie mają wpływu na traktowanie, jakie będzie przyznane własności lub interesom, które w dniu wejścia w życie niniejszej Konwencji dla Wyspy Man i Wysp Normandzkich znajdują się pod kontrolą Rządu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii jako wynik stanu wojny, jaki istnieje lub istniał między Rządem a jakimkolwiek innym państwem.

II) Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii przyjmuje stosowanie ustępu 2 artykułu

17 do Wyspy Man i Wysp Normandzkich, z zamianą wyrażenia „trzyletni” na „czteroletni” w literze a) i z pominięciem litery c).

III) Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii może się jedynie zobowiązać do stosowania litery b) ustępu 1 artykułu 24 oraz ustępu 2 tego artykułu na Wyspach Normandzkich tak dalece, jak pozwala na to prawo, oraz do tego, że postanowienia tej litery odnośnie do spraw w nim zawartych, które należą do kompetencji służby zdrowia Wyspy Man, a także postanowienia ustępu 2 tego artykułu będą stosowane na Wyspie Man tak dalece, jak pozwala na to prawo.

IV) Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii nie może zobowiązać się do zastosowania na Wyspie Man i Wyspach Normandzkich postanowień ustępów 1 i 2 artykułu 25, a jedynie może zobowiązać się, że postanowienia ustępu 3 będą stosowane na Wyspie Man i Wyspach Normandzkich tak dalece, jak pozwala na to prawo.

Okoliczności, na jakich opierają się niektóre z tych zastrzeżeń, są podobne do okoliczności przedstawionych w memorandum dotyczącym podobnych zastrzeżeń złożonych przez Zjednoczone Królestwo, załączonych do mojej noty w odnośnej sprawie”.

Protektorat Brytyjski Wysp Salomona, Cypr⁹, Dominikana, Wyspy Falklandzkie, Fidżi¹⁶, Gambia¹⁰, Wyspy Gilberta i Ellice³, Grenada, Jamajka¹⁷, Kenia¹⁸, Mauritius, Św. Wincenty, Seszele oraz Protektorat Somalilandu.

(Te same zastrzeżenia, w istocie swej podobne do złożonych dla Wysp Normandzkich i Wyspy Man).

Zanzibar i Św. Helena.

(Te same zastrzeżenia, w istocie swej podobne do złożonych dla Wysp Normandzkich i Wyspy Man w punktach I, III i IV).

Brytyjski Honduras

(Te same zastrzeżenia, w istocie swej podobne do złożonych dla Wysp Normandzkich i Wyspy Man w punkcie I).

Federacja Rodezji i Niasy^{12, 13}.

(Te same zastrzeżenia, w istocie swej podobne do złożonych dla Wysp Normandzkich i Wyspy Man).

Basutoland, Protektorat Beczuany i Swaziland¹⁴.

(Te same zastrzeżenia, w istocie swej podobne do złożonych dla Wysp Normandzkich i Wyspy Man w punktach I, III i IV).

Wyspy Bahama

Pod warunkiem następującego zastrzeżenia odnośnie do ustępów 2 i 3 artykułu 17 Konwencji:

„Uchodźcy i osoby pozostające na ich utrzymaniu będą zazwyczaj podlegali tym samym prawom i zarządzeniom dotyczącym zatrudniania nie-Bahamczyków we Wspólnocie Wysp Bahama, chyba że uzyskają status Bahamczyka”.

Oдноśniki:

- 1) Niemiecka Republika Demokratyczna przystąpiła do Konwencji dnia 4 września 1990 r., wybierając alternatywę b) w ustępie B artykułu 1 Konwencji.
- 2) W dniu 15 grudnia 1955 r. Sekretarz Generalny (ONZ) otrzymał zawiadomienie od Rządu Republiki Federalnej Niemiec stwierdzające, że Konwencję stosuje się od dnia jej wejścia w życie dla Republiki Federalnej Niemiec także do Landu Berlin.
- 3) W oświadczeniu zawartym w notyfikacji o sukcesji w stosunku do Konwencji, Rząd Tuvalu potwierdził, że uważa Konwencję (...) za nadal obowiązującą, pod warunkiem zastrzeżeń złożonych wcześniej przez Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii odnośnie do Kolonii Wysp Gilberta i Ellice.
- 4) Formalności zostały dokonane przez Arabską Republikę Jemenu.
- 5) Kolumbia przy podpisaniu i Argentyna przy przystąpieniu wskazały na alternatywę a). Oświadczenia wskazujące na alternatywę b) złożone zostały odpowiednio przy ratyfikacji (dnia 10 października 1961 r.) i w drodze późniejszego zawiadomienia (dnia 15 listopada 1984 r.).
- 6) Notyfikacje o rozszerzeniu swych zobowiązań zgodnie z Konwencją poprzez przyjęcie alternatywy b) ustęp B artykułu 1 Konwencji otrzymane zostały przez Sekretarza Generalnego w następujących dniach:

Australia	06.07.1970
Benin	01.12.1967
Brazylia	14.02.1990
Kamerun	29.12.1961
Republika Środkowoafrykańska	15.10.1962
Chile	28.01.1972
Wybrzeże Kości Słoniowej	20.12.1966
Ekwador	01.02.1972
Francja	03.02.1971
Stolica Apostolska	17.11.1961
Iran	27.09.1976
Włochy	01.03.1990
Luksemburg	22.08.1972
Niger	07.12.1964
Peru	08.12.1980
Portugalia	13.07.1976
Senegal	12.10.1964
Sudan	07.03.1974
Togo	23.10.1962

- 7) W dniu 21 stycznia 1983 r. Sekretarz Generalny otrzymał od Rządu Botswany następujące zawiadomienie:

„Po jednoczesnym przystąpieniu do Konwencji i Protokołu (dotyczących statusu uchodźców, sporządzonych w Nowym Jorku w dniu 31 stycznia 1967 r.) w dniu 6 stycznia 1969 r. i mając na uwadze fakt, iż Protokół przewiduje w artykule 1 ustęp 2, że określenie „uchodźca” oznacza ...każdą osobę określoną w definicji zawartej w artykule 1 Konwencji, tak jak gdyby wyrazy „na skutek zdarzeń, które nastąpiły przed dniem 1 stycznia 1951 r....” i wyrazy „na skutek podobnych zdarzeń” w artykule (1/A/2) zostały pominięte, zmieniając w rzeczywistości w ten sposób postanowienia artykułu 1 Konwencji, Rząd Botswany zajmuje stanowis-

ko, że żadne oddzielne oświadczenia na podstawie artykułu 1 ustęp B punkt 1 Konwencji nie są w takich okolicznościach wymagane”

Na podstawie powyższego zawiadomienia Sekretarza Generalnego umieszczył Botswanę na liście państw, które wybrały formułę b), zgodnie z ustępem B artykułu 1

Następnie, w zawiadomieniu otrzymanym przez Sekretarza Generalnego w dniu 29 kwietnia 1986 r. w związku z artykułem 1 ustęp B punkt 1 wymienionej wyżej Konwencji Rząd Botswany potwierdził, że nie sprzeciwia się umieszczeniu Botswany na liście państw stosujących Konwencję bez ograniczeń geograficznych.

- 8) Dokument przystąpienia zawiera następujące oświadczenie:

„...Obowiązkowe oświadczenie określające, które z dwu znaczeń w artykule 1 ustęp B punkt 1 Umawiające się Państwo stosuje dla celów swych zobowiązań zgodnie z Konwencją, zostało zastąpione przez postanowienia artykułu 1 Protokołu dotyczącego statusu uchodźców z dnia 31 stycznia 1967 r. Ponadto poprzedni termin zawity uczyniłby przystąpienie Malawi nieważnym.

W związku z tym i ponieważ (Rząd Republiki Malawi) jednocześnie przystępuje do wymienionego Protokołu, zobowiązania przyjęte niniejszym przez Rząd Republiki Malawi nie są ograniczone przez poprzedni termin zawity lub skrepowane przez towarzyszące ograniczenie geograficzne zawarte w Konwencji”.

W oparciu o to oświadczenie Sekretarz Generalny włączył Malawi do listy państw, które wybrały formułę b), zgodnie z ustępem B artykułu 1.

Następnie w dniu 4 lutego 1988 r. Sekretarz Generalny otrzymał następujące oświadczenie od Rządu Malawi:

„Podczas składania oświadczenia zgodnie z ustępem B artykułu 1 Konwencji Rząd Republiki Malawi miał i ma nadal zamiar stosować Konwencję i Protokół do niej liberalnie, zgodnie z artykułem 1 Protokołu, nie będąc związany ograniczeniami geograficznymi lub terminem zawitym określonym w Konwencji.

W opinii Rządu Republiki Malawi zawarte w Konwencji sformułowanie ma charakter statyczny, a jak to stwierdzono, stanowisko Rządu Republiki Malawi ma jedynie na celu pomoc w progresywnym rozwoju prawa międzynarodowego w tej dziedzinie, jak streszczono to w Protokole z 1967 r. Dlatego też Rząd Republiki Malawi sądzi, iż oświadczenie zgodne jest z przedmiotem i celami Konwencji i pociąga za sobą przyjęcie zobowiązań idących dalej, ale całkowicie zgodnych ze zobowiązaniami zawartymi w Konwencji i Protokole do niej”.

W świetle powyższego oświadczenia, Malawi pozostaje na liście między tymi państwami, które zgodnie z ustępem B artykułu 1 Konwencji będą stosowały wspomnianą Konwencję do zdarzeń, które miały miejsce w Europie lub gdziekolwiek indziej przed dniem 1 stycznia 1951 r.

- 9) Notyfikując swą sukcesję w stosunku do Konwencji, Rząd Cypru potwierdził zastrzeżenia złożone w czasie rozciągnięcia Konwencji na swoje terytorium przez Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii. Tekst tego zastrzeżenia patrz powyżej „Oświadczenia i zastrzeżenia złożone przy notyfikacji terytorialnego stosowania”.
- 10) Notyfikując swoje przystąpienie do Konwencji Rząd Gambii potwierdził zastrzeżenia złożone w czasie rozciągnięcia Konwencji na swe terytorium przez Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii.
- 11) W dniu 30 października 1983 r. Sekretarz Generalny otrzymał od Rządu Argentyny następujący sprzeciw:

(Rząd Republiki Argentyny) składa formalny sprzeciw do oświadczenia w sprawie rozciągnięcia terytorialnego, wydanego przez Zjednoczone Królestwo odnośnie do Wysp Malwińskich (i obszarów przyległych), które państwo to bezprawnie okupuje i określa je jako Wyspy Falklandzkie.

Republika Argentyny odrzuca i uważa za całkowicie nieważne oświadczenie o rozciągnięciu terytorialnym.

Odnosnie do powyższego sprzeciwu Sekretarz Generalny otrzymał w dniu 28 lutego 1985 r. od Rządu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii następujące oświadczenie:

„Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii nie ma żadnych wątpliwości co do swego prawa rozciągnięcia stosowania przedmiotowej Konwencji na Wyspy Falklandzkie lub obszary podległe Wysp Falklandzkich, w zależności od konkretnego przypadku, czego dokonał w drodze zawiadomienia skierowanego do depozytariusza zgodnie ze stosownymi postanowieniami wspomnianej wyżej Konwencji.

Z tego powodu Rząd Zjednoczonego Królestwa nie jest w stanie uznać powołane argentyńskie (zawiadomienie) za mające jakąkolwiek moc prawną.”

- 12) Federacja Rodezji i Niasy została rozwiązana tuż przed dniem 1 stycznia 1964 r. W odpowiedzi na zapytanie Sekretarza Generalnego co do prawnych następstw rozwiązania odnośnie do stosowania na terytoriach tworzących Federację, tj. Północna Rodezja, Niasa i Południowa Rodezja, pewnych wielostronnych traktatów zdeponowanych u Sekretarza Generalnego, które zostały rozciągnięte przez Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii na Federację lub na jakiegokolwiek inne terytorium przed sformowaniem Federacji oraz Międzynarodowej konwencji w sprawie ułatwienia importu próbek handlowych i materiałów reklamowych, sporządzonej w Genewie dnia 7 listopada 1952 r., do której Federacja przystąpiła jako Umawiająca się Strona, Porozumienia Ogólnego w sprawie Taryf i Handlu, Rząd Zjednoczonego Królestwa w zawiadomieniu otrzymanym w dniu 16 kwietnia 1964 r. przekazał następujące wyjaśnienie:

„Rząd Jej Królewskiej Mości uważa, że jako zasada, wielostronne traktaty mające zastosowanie do Federacji Rodezji i Niasy obowiązują nadal po jej rozwiązaniu w stosunku do terytoriów składowych dawnej Federacji. Traktaty międzynarodowe, na których podstawie Fede-

racja miała członkostwo w międzynarodowych organizacjach, stanowią kategorię oddzielną i ich dalsze stosowanie do terytoriów składowych dawnej Federacji zależy w każdym przypadku od warunków traktatu. Rząd Jej Królewskiej Mości uznaje wszelkie konwencje umieszczone w spisie zawartym w liście Sekretarza Generalnego z dnia 26 lutego jako mające zastosowanie od dnia rozwiązania Federacji do jej terytoriów składowych, ale przystąpienie Federacji do Międzynarodowej konwencji w sprawie ułatwienia importu próbek handlowych i materiałów reklamowych nie miało takiego samego skutku, jako że artykuł XIII Konwencji pozwala Rządowi Jej Królewskiej Mości rozciągnąć postanowienia Konwencji na trzy terytoria składowe byłej Federacji, jeśli uznane to zostanie za pożądane.

Odnosnie do ostatniego pytania Sekretariatu odpowiadam, że rozciągnięcia dokonane przed powstaniem Federacji nadal stosuje się do terytoriów składowych”.

Północna Rodezja i Niasa stały się od tego czasu niezależnymi państwami pod nazwą odpowiednio Zambii i Malawi.

- 13) W liście adresowanym do Sekretarza Generalnego w dniu 22 marca 1968 r. Prezydent Republiki Malawi, nawiązując do Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, sporządzonej w Genewie w dniu 28 lipca 1951 r., stwierdził, co następuje:

„W moim liście do Pana z dnia 24 listopada 1964 r. dotyczącym rozporządzenia odziedziczonymi przez Malawi obowiązkami traktatowymi, mój Rząd oświadcza, że odnośnie do traktatów wielostronnych, które były stosowane lub rozciągnięte na były Protektorat Niasy, każda ze stron takiego traktatu może na zasadzie wzajemności polegać na Malawi w zakresie warunków takiego traktatu do czasu, gdy Malawi notyfikowała depozytariuszowi rodzaj działań, jakie chce podjąć w drodze potwierdzenia wygaśnięcia, potwierdzenia sukcesji lub przystąpienia.

Chciałbym teraz Pana poinformować jako depozytariusza tej Konwencji, że Rząd Malawi pragnie zakończyć jakiegokolwiek związek z tą Konwencją, który Malawi mogła odziedziczyć. Rząd Malawi uważa, że jakiegokolwiek związek prawny z wymienioną przedtem Konwencją dotyczącą statusu uchodźców, Genewa, 1951, który mógłby być przeniesiony na Malawi przez sukcesję wynikającą z ratyfikacji Zjednoczonego Królestwa, jest z dniem dzisiejszym zakończony”.

- 14) Patrz sukcesja Botswany (przedtem Protektorat Betszuan).
 15) Notyfikując swą sukcesję (29 listopada 1958 r.) Rząd Surinamu informuje Sekretarza Generalnego, że Republika Surinamu nie stała się sukcesorem zastrzeżeń sformułowanych w dniu 29 lipca 1951 r. przez Holandię, kiedy Konwencja i Protokół dotyczący statusu uchodźców został rozciągnięty na Surinam.
 16) Patrz sukcesja Fidżi.
 17) Patrz sukcesja Jamajki.
 18) Patrz sukcesja Kenii.

7 Informację o państwach, które w datach późniejszych staną się stronami powyższej Konwencji, można uzyskać w Departamencie Prawno-Traktatowym Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Minister Spraw Zagranicznych: w z. J. Makarczyk

517

PROTOKÓŁ

dotyczący statusu uchodźców,

sporządzony w Nowym Jorku dnia 31 stycznia 1967 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 31 stycznia 1967 r. został sporządzony w Nowym Jorku Protokół dotyczący statusu uchodźców w następującym brzmieniu:

Przekład

PROTOKÓŁ DOTYCZĄCY STATUSU UCHODźCÓW
z dnia 31 stycznia 1967 r.

PROTOCOL RELATING TO THE STATUS OF REFUGEES
of 31 January 1967

Państwa-Strony niniejszego protokołu,

The States Parties to the present Protocol,

biorąc pod uwagę, że Konwencja dotycząca statusu uchodźców, podpisana w Genewie dnia 28 lipca 1951 r., zwana dalej Konwencją, obejmuje tylko te osoby, które stały się uchodźcami na skutek zdarzeń sprzed dnia 1 stycznia 1951 r.,

Considering that the Convention relating to the Status of Refugees done at Geneva on 28 July 1951 (hereinafter referred to as the Convention) covers only those persons who have become refugees as a result of events occurring before 1 January, 1951,

biorąc pod uwagę, że od czasu przyjęcia Konwencji pojawiła się nowa sytuacja odnośnie do uchodźców i w związku z tym zainteresowani uchodźcy mogą nie zostać objęci Konwencją,

Considering that new refugee situations have arisen since the Convention was adopted and that the refugees concerned may therefore not fall within the scope of the Convention,

biorąc pod uwagę, że pożądane jest, aby uchodźcy objęci definicją przewidzianą w Konwencji posiadali jednakowy status bez względu na zawity termin 1 stycznia 1951 r.,

Considering that it is desirable that equal status should be enjoyed by all refugees covered by the definition in the Convention irrespective of the dateline 1 January 1951,

uzgodniły, co następuje:

Have agreed as follows.

Artykuł I

Article 1

Postanowienia ogólne

General provision

1. Państwa-Strony niniejszego protokołu zobowiązują się stosować do uchodźców określonych poniżej artykuły od 2 do 34 Konwencji włącznie.

1. The States Parties to the present Protocol undertake to apply Articles 2 to 34 inclusive of the Convention to refugees as hereinafter defined.

2. W rozumieniu niniejszego protokołu określenie „uchodźca” oznacza — z wyjątkiem stosowania ustępu 3 niniejszego artykułu — każdą osobę określoną w definicji zawartej w artykule 1 Konwencji, tak jak gdyby wyrazy „na skutek zdarzeń, które nastąpiły przed dniem 1 stycznia 1951 r. i...” i wyrazy „na skutek podobnych zdarzeń” nie znajdowały się w artykule 1 ustęp A punkt 2.

2. For the purpose of the present Protocol, the term “refugee” shall, except as regards the application of paragraph 3 of this Article, mean any person within the definition of Article 1 of the Convention as if the words “As a result of events occurring before 1 January 1951 and...” and the words “...as a result of such events”, in Article 1 A (2) were omitted.

3. Niniejszy protokół będzie stosowany przez państwa, które są jego stronami, bez żadnych ograniczeń geograficznych; jednakże oświadczenia złożone zgodnie z artykułem

3. The present Protocol shall be applied by the States Parties hereto without any geographic limitation, save that existing declarations made by States already Parties to the